

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-I. Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Niša notranja politika

Naš voditelj gosp. dr. Anton Korošec je v narodni skupščini včeraj četrtič v lastnosti notranjega ministra Jugoslavije podal poročilo o političnem stanju v državi. Njegove politične izjave, ki so sicer zelo redke, pričakujejo v vseh političnih krogih vedno z izrednim zanimanjem. Ne samo zato, ker je g. dr. Korošcu izročeno v upravljanje eno najvažnejših ministrstev, ampak tudi zaradi tega, ker vsakdo v državi ve, da stoji za njim stotisoči strumno organiziranega ljudstva in je doma in v inozemstvu znano, da je Koroševa beseda vselej voditeljska in državniška, ki jasno in brez dvomnosti postavi vse na svoje pravo mesto. Tudi včerajšnje poročilo našega notranjega ministra je podalo točno sliko upravne in izvršilne strani naše politične uprave, ki v razveseljivi meri napreduje. Toda dr. Korošec nam je podal več: z veliko prostodušnostjo je označil tudi način in obrazložil duha, v katerem skuša politična uprava reševati težke notranjopolitične probleme. Iz razumljivih razlogov je ta del njegovega govora vzbudil največjo pozornost, čeprav tudi tehnično upravni napredek v notranjopolitični upravi zgovorno dokazuje, da dr. Korošec z veliko veščino in spretnostjo upravlja notranjopolitični resor, s katerim je umljivo združena zelo težka odgovornost.

Podčrtajmo iz vsebinsko bogatega drugega dela govora le nekaj misli! — Kakšno je razmerje vlade do Hrvatov? Dr. Korošec ga je označil s enim markantnim stavkom: »Naše postopanje do Hrvatov ni slabost, pač pa daljnosežni program, poln idealizma in poguma!« V tej izjavi je vsaka beseda pomembna in izredno važna. V prvi vrsti je JNS tista, ki še vedno licitira svojo državotvornost in ki še vedno prepričuje sebe in vsakogar, kdor jo hoče poslušati, da je napram Hrvatom edino možna tista politika, ki jo je JNS vodila v dobi svoje nebrzdane politične moči: politika slepe strankarske strasti in divje plemenske zagrizenosti; politika procesov in kazenskih pohodov oboroženih fašistov; politika batin, ječ in konfinacij. Takšno, za državno skupnost in znošno sožitje zločinsko politiko imenujejo vodilni politiki JNS »politično močne roke« in ni je prilike, da ne bi očitali dr. Stojadinovičevi vladi »slabosti«, ker ne nadaljuje s sistemom, ki je našo državo spravil na rob propada. Toda ta jeenesarska, fašistična miselnost kaže izrazit materializem, ki pozna za reševanje političnih vprašanj samo silo in misli, da je nasilje in ječa edino sredstvo, pametnega, državotvornega vladanja. Odtod oboževanje »močne roke«, kateri je slavo pelo Jutrovo časopisje vse do dne, ko se je diktatura JNS zrušila ob splošnem odporu prebivalstva vse Jugoslavije.

Razumen državnik pozna vsekakor še druga sredstva vladanja, kakor pa sta ječa in bajonet. Ta drugi način vladanja poteka seveda iz čisto drugačne miselnosti. Dr. Korošec je to drugo mentaliteto krasno izrazil: Zelimo, da bi se vsak Hrvat v tej državi počutil kot v svojem domu in v njem konstruktivno deloval v korist ljudstva v naši državi. S hrvatskim narodom je torej tako ravnati, da bo naš skupni jugoslovanski dom vzljubil kot svoj lastni dom, treba mu je to državo omiliti z dobro upravo, pravično vlado, z absolutno nepristranostjo in tudi z ljubeznijo, da: tudi z dejansko ljubeznijo, ki ne pozna razlike med Slovenci, Srbi in Hrvati. Do takega političnega pojmovanja pa se more dvigniti le skozi in skozi državotvoren duh, velik in nesebičen patriot in državnik, kakor je dr. Anton Korošec, ki ne govori le v tem smislu, ampak v tem duhu tudi vodi notranjo politiko. Za službo domovini, pojmovano v tem duhu, je kajpada potreba velikega idealizma, ki ga trajno, kljub vsem razočaranjem in nevednostim oživlja neomajna vera v Jugoslavijo in trdno prepričanje, da bo ta sen vseh velikih naših prednikov ostal vekovita resničnost le, če bo naša država zgrajena na svobodni volji, brezpogojni vdanosti in ljubezni njenih državljanov. V Koroševi politični zamisli državnega sožitja jugoslovanskih narodov zavzema prvenstveno mesto moralne vrednote: bratsko rodoljubje, mirno sporazumevanje, pravičnost, ljubezen — za razliko od materialističnega, jeenesarskega koncepta, ki je segel po diktatu, samovolji, nasilju trenutno močnejšega nad šibkejšimi. Iz zgodovine pa vemo, da so moralni, pravstveni temelji držav edina solidna podlaga za njih trajnost. Sila more trenutno triumfirati, nikdar pa ne ustvarja vrednot trajne vrednosti. Pravilno je poudaril dr. Korošec, da je za pot, ki jo hodi dr. Stojadinovičeva vlada, treba tudi poguma. Tistega poguma namreč, da je vlada pripravljena prevzeti na sebe tudi očitke, ki jih nanjo mečejo ne-etrpni kratkovideži: da ne varuje države, da ne čuva njene moči in varnosti, ako vselej in vedno ne udari takoj s puškinim kopitom. Mi pa danes vemo, da je politika ječ in batin v naši državi popolnoma skrahirala. Tem več pa imamo zaupanja v »daljnosežni program« mirnega, stvarnega, brezstrastnega dela za dobrobit Jugoslavije. In to tem bolj, ker more ta politika že do danes pokazati na uspehe, po katerih je diktatura JNS zaman hrepnela. Ozračje v državi se je izmirlilo do tolikšne mere, kakor še dosedaj pod nobeno vlado vseh prejšnjih režimov v Jugoslaviji. Boljša se pa tudi stanje med našimi izseljenci,

Odgovor na Göringovo „nepremagljivo nemško vojno letalstvo“

Veliko angleško oboroževanje

V petih letih za 300 naših proračunov

London, 3. marca. TG. Angleška vlada je objavila »Belo knjigo« (uradno poročilo) o obsegu vojnega oboroževanja. V knjigi so objavljena zanimiva pojasnila o obrambnih ukrepih Anglije na suhem, v zraku in na morju. V tekočem letu bo Anglija izdala za oborožitev 343 milijonov funtov — ali okrog 85 milijard din našega denarja — in je verjetno, da bodo izdatki za oboroževanje v prihodnjem letu 1939 še mnogo večji. V »Beli knjigi« pravi angleška vlada, da je obseg bodočih oboroževanj odvisen od mednarodnopolitičnih okoliščin, ki jih sedaj še ni mogoče določiti. Vlada pa se bo trudila, da doseže čimprej mednarodno pomirjenje. Navzlic vsemu temu pa računa angleška vlada, da bo Anglija izdala v petletki od 1. 1937 do 1. 1941 samo za oboroževanje poldrugo milijardo funtov, t. j. 360 milijard din našega denarja ali približno 300 krat več kot znaša naš enoletni državni proračun. Vlada pravi v »Beli knjigi«, da je težave, ki so povezane z oboroževanjem v tolikem obsegu, že premagala in da se bo sedaj delo razvijalo brez kakršnih novih ovir.

Glede vojne mornarice pravi »Bela knjiga«, da je bilo v začetku leta vojnih ladij za 574.000 ton v delu. Od marca 1938 do marca 1939 bo zgrajenih 60 novih bojnih ladij v obsegu 130.000

ton. Letos bosta zgrajeni tudi dve oklopnici, ki bosta merili nad 45.000 ton, nadalje eden nosilec letal, 4 velike oklopne križarke, 3 manjše križarke in 3 podmornice.

Za povzdigo letalstva bo Anglija v sedanjem proračunu izdala 111 milijonov funtov (okroglo 26 milijard dinarjev ali več kot naš enoletni državni proračun). Posebno pozornost bo vlada posvetila zgradbi novih vojnih letališč, ki jih hoče v proračunskem letu 1938-39 zgraditi 59. Letalska armada bo narasla na 83.000 mož.

V okvir oboroževanja in organizacije narodne obrambe spada tudi organizacija prehrane za primer vojne. Angleška vlada navaja v »Beli knjigi« celo vrsto ukrepov, ki naj zagotovijo, da bo prebivalstvo Anglije v primeru vojne glede prehrane preskrbljeno za daljšo dobo.

Objava »Bele knjige« je povzročila velikansko senzacijo v diplomatskih krogih. Ker je bila knjiga objavljena dan po govoru nemškega maršala Göring, ki je grozil velesilam z nepremagljivim nemškim vojnim letalstvom, jo smatrajo kot odgovor na nemška izzivanja. Med angleškimi ljudstvom je objava podatkov o obrambi dežele povzročila veliko zadovoljnost, ker ljudstvo iz objavljenih številkih bere, da je za varnost domovine v zadostni meri preskrbljeno.

Angleško orožje in Srednja Evropa

Na včerajšnji seji v spodnji zbornici je delavski poslanec Henderson vprašal predsednika vlade Chamberlaina, če bo Velika Britanija šla na pomoč Češkoslovom, če bi bila napadena, in sicer na podlagi določil čl. 16 pakta ZN. Henderson je rekel, da je Delbos rekel v francoskem parlamentu, da bo Francija napram Češkoslovom izpolnila obveze tega člena.

Chamberlain je odgovoril, da je Eden v govoru dne 25. junija 1937 povedal stališče vlade o vprašanju srednjeevropske politike. Tisti izjavi nima on sedaj ničesar dostaviti.

Henderson pa je vstajal in vprašal Chamberlaina, če bi po njegovem mnenju Anglija preprečila napad na ČSR. Chamberlain pa na ta del izjave sploh ni ničesar odgovoril.

Spremembe v angleški vladi

»Daily Express« in »Daily Mail« v kratkem pričakuje imenovanje dosedanjega ministra za letalstvo lorda Swintona za lorda predsednika in naslednika lorda Halifaxa. Za naslednika letalskega ministra omenjajo vojnega ministra Hora-Belisha.

Hitlerjevci v Avstriji

so sami s seboj zadovoljni

Graec, 3. marca. TG. O razgovorih, ki jih je imel notranji minister Seyss-Inquart z narodnimi socialisti v Graecu je bilo od »judskopolitičnega oddelka domovinske fronte« (kakor imenujejo hitlerjevski odsek DF) izdano uradno poročilo, ki pravi, da so bile dane jasne smernice za delovanje v bodočnosti. Med drugim je bilo sklenjeno, da je nošenje znakov s kljukastim križem in pozdrav s hitlerjevskim pozdravom (desna roka stegnjena in pozdrav: Hell Hitler) svobodno prepuščeno vsakemu posamezniku v zasebnem življenju.

Dunajski narodni krogi pa smatrajo sklep štajerskega nacionalno-socialističnega referenta za neveljaven. To pomeni, da je nastal nov spor med obema strujama. Notranji minister je obvestil danes dr. Schuschnigga o pogajanjih v Graecu in je danes potoval v Linz, kjer vlada istotako veliko vznemirjenje zaradi odpovedi »nemškega dne«. Tamkajšnje vodstvo narodno-socialistične stranke grozi, da bo zborovanje navleče prepovedi priredilo. To pa lahko povzroči nove nemire, ker je istega dne veliko propagandno zborovanje domovinske fronte.

S tem je povedano, da so hitlerjevci dosegli to kar so hoteli, da smejo uporabljati kljukasti križ in hitlerjevski pozdrav v javnosti. Kako hitlerjevci gledajo na položaj, zgovorno pravi letak, ki so ga v desetstisočih izvodih porazdelili po vsej Avstriji in ki ima sledečo vsebino:

»Narodni socialisti! Včeraj ste videli, kako je v graške ulice vkorakalo vojaštvo iz Gradiščanskega in Nizje Avstrije, vojaštvo v polni bojni opremi, s strojnimi, tanki in oklopnimi vozovi. Vse ceste v Graecu so bile zaprte s strojnimi in španskimi jezdec. Veliki bombniki so letali nad mestom. Zakaj? Vse to pa zato, kar so narodni socialisti pripravljali prireditve, da bi pred javnostjo pokazali, da je Graec hitlerjevski. To prireditve smo odpovedali, ker smo svoj namen dosegli.

1. Dokazali smo, da je hitlerjevstvo v Graecu silno gibanje in predstavlja ogromno moč. Če bi bili malenkostno pokret, bi ne bili pošiljali proti nam vojaštvo iz drugih pokrajin.

2. Dokazali smo, da nismo divja čreda, ampak da smo skupina, ki je disciplinirana in se strogo drži reda. En sam poziv vodstva je zadostoval, da smo prireditve par ur pred početkom odpovedali in preložili ter s tem preprečili prelivanje krvi.

3. Dokazali smo, da je vsa policija in vse vojaštvo na štajerskem hitlerjevskega duha in stoji odločno za nami. Kajti v nasprotnem primeru bi ne bili pošiljali proti nam vojaštva iz Gradiščanskega. Dosegli smo tudi, da so zborovanja prepovedana tudi domovinski fronti in komunistom,

ki se v njej skrivajo. Na naš pritisk je moral Göring (vodja domovinske fronte) zapustiti Graec.

Narodni socialisti! Mi se ne umaknemo. Še bomo pokazali javnosti, da je velika večina ljudstva narodnosocialistična. Prava ljudska volja sila na dan in se ne da več tlačiti ob tla. Ohranite disciplino, ki so jo do sedaj pri nas spoštovali in obdudovali in ki je za nas vprašanje časti. Narodnosocialistični ideji velja naša borba in naša življenje. Narodni socializem bo zmagal.

Zdaj pa še v Linz

Notranji minister Seyss-Inquart se je odpeljal v Linz na sestanek članov narodno-socialistične stranke. Pogovoril se bo z njimi o sodelovanju narodnih socialistov v domovinski fronti.

Deželni glavar odstopil

Deželni glavar za štajersko dr. Karel Marija Stefan je danes odstopil. Na njegovo mesto je postavljen bivši krščanski socialist Trummer, ki je

Velika pravda v Moskvi

Samo Stalin je še pravi komunist

Moskva, 3. marca. 2. marca popoldne ob 12 se je začel proces proti 21 »škodljivcem« in trockistom, starih Ljeningovim tovarišem, ki jih Stalin zdaj smatra za največje sovražnike ruske države in komunizma. Razprava je v veliki dvorani palače strokovne zveze v sredi mesta. Predsednik vojnega sodišča, znani Ulrich, je velel prečitati obtožnico, ki pravi:

Obtožnica

Trocki je že od leta 1921 v službi nemške tajne policije, od leta 1926 pa v službi angleškega špijonažnega urada (Intelligence Service). Rosenholz je bil v službi nemškega generalnega štaba od leta 1921, Rakovski v službi angleške špijonaže od leta 1924, japonske špijonaže pa od leta 1934. Šarankovič je stopil v poljsko službo leta 1921, Grinko je služil Nemčiji in Poljski od leta 1932, Černov pa je špijonal za Nemčijo od leta 1928. Nekaterim obtožencem se očita tudi njihova služba v bivši carski tajni policijski službi (Ohrana).

Obtožnica trdi dalje, da je po navodilih Trockega Krestinski imel odnose z generalom von Seecktom ter da je prejemal denar, da

je po navodilih Reichswehra ustanavljal v sovjetski Rusiji »nemška oporišča«. Krestinski je imel jeseni 1933 sestanek s Trockim v Meranu ter se z njim razgovarjal o načrtu revolucije proti Sovjetom. Glede Rikova, bivšega predsednika sveta ljudskih komisarjev, trdi obtožnica, da je leta 1937 sodeloval z nemškimi in poljskimi generalnim štabom ter posredoval zvezo med ukrajinskimi nacionalisti in nemško narodnosocialistično stranko. Ikramov je delal na odepcevit Uzbekistana od sovjetske Rusije v službi Nemčije, Japonske in Anglije, pa tudi Hodžajev je delal v službi teh velesil. Šarankovič je bil poljski špijon v Beli Rusiji, ki je hotel odtrgati od sovjetske Rusije pod protektoratom Nemčije in Poljske. Z njim je bil v zvezi Rikov.

Ti zarotniki — pravi obtožnica — so pripravljali vojno zoper sovjetsko Unijo, organizirali sabotažo in skušali demoralizirati zaledje, da bi povzročili poraz države. Tako na primer se jim je posrečilo povzročiti po japonskih navodilih železniško nesrečo pri Voločajevski, pri čemer je bilo ubitih 21 oseb, 45 pa ranjenih. Rosenholz je vo-

Nadaljevanje na 2. strani

vsí drugi »navadni« ljudje. Radi verjamemo, da modrokrvno politično plemstvo JNS težko občuti življenje brez posebnih pravic — toda enakopravnost je zahteva demokracije, tiste demokracije, ki jo JNS razumljivo tako zelo sovraži. Oni, ki so leta in leta diktatorsko strahovali ljudstvo in ga vlačili po ječah, pa seveda ne smejo zahtevati v sedanjih razmerah kake posebne nege, izjemne obzirnosti in obdudovanja. Temu nasprotuje čisto navadna politična enakopravnost in pravičnost do tistih, ki so dolga leta zaradi svoje značajnosti po nedolžnem veliko trpeli.

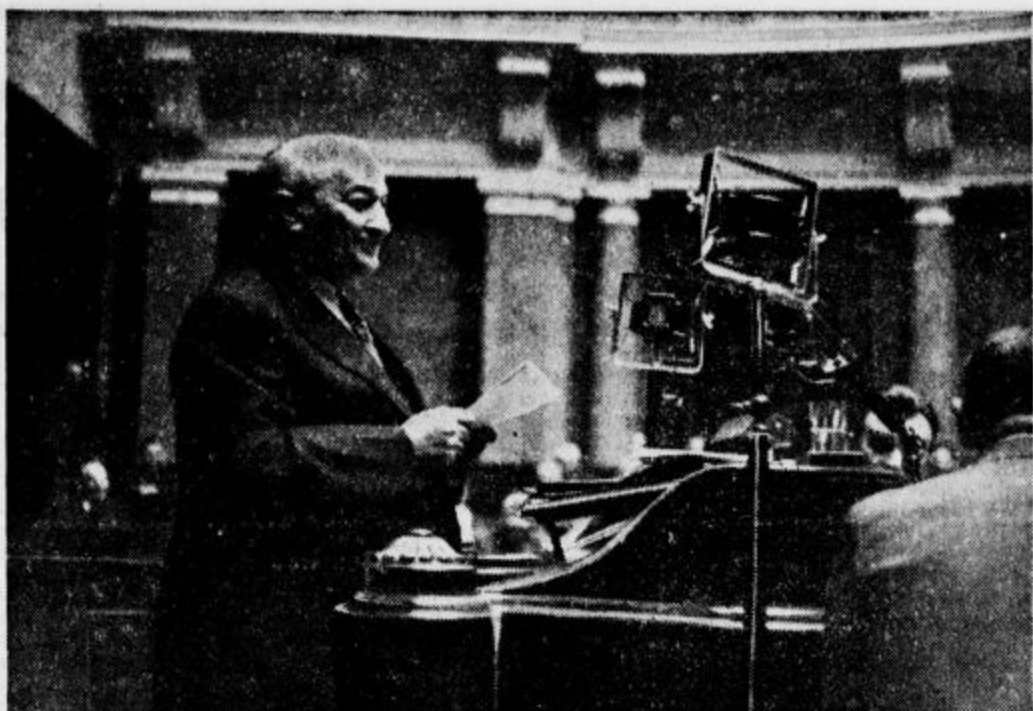
Vsebinsko tako bogatega ekspozija, kakor ga je podal notranji minister dr. A. Korošec, seveda z enim člankom ni mogoče izrpati. Tako med drugim zasluži našo prav posebno pozornost njegova izvajanja o demokraciji, ki se more uveljavljati in ohranjati le, če je je narod vreden, če zna spoštovati zakone in se disciplinirano podrejuje vodstvu. Demokracija ni anarhija, kakor mislijo nekateri lahkomišljeniki. Toda o tem bo koristno posebej govoriti.

Ob zaključku tega poročila se spominjamo, s čim smo lani ob ravno takšni priliki za-

ključili svoja izvajanja: Preveva nas veliko zadovoljstvo — smo lani zapisali — da je vodstvo naše notranje politike v rokah tako preizkušenega in modrega politika ter državnika, kakor je naš voditelj gosp. dr. Korošec. Sadevi njegove modre politike so vidni vse povsod. Treba bo v bodoče rešiti le še dve pereči vprašanji: ozdravljenje našega združništva in — samouprave. Kljub izredno velikim težavam in malodušnosti mnogih je že danes ozdravljenje našega združništva na najboljši poti. Vemo, da ima dr. Stojadinovičeva vlada pri tem neminljive zasluge. V neizbrisno slavo ji bo, ako se v prihodnje z enako energijo in spretnostjo loti tudi drugega, vedno bolj perečega problema: samouprav. Sposobnosti sedanjim vodilnim politikom za tako delo gotovo ne manjka. Ako bo tudi dobra volja in uvidevnost, bi moglo biti tudi to usodno vprašanje v doglednem času rešeno v največjo blaginjo Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved: Zmanjšanje oblakosti, viharno, čez dan nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno.

Minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec med svojim govorom v Narodni skupščini dne 2. marca 1938.

Javna dela v Ljubljani Zimska pomoč brezposelnim

Poročali smo že o javnih delih, ki jih je uvedla ljubljanska mestna občina za zimsko pomoč brezposelnim delavcem. Ta dela se izvršujejo na različnih delih mesta: kanalizacijska in cestna dela, dela v mestni vrtinariji ter regulacijska dela na Gradu. Zaposlenih je skupno okrog 350 delavcev, ki se menjavajo v skupinah na tri tedne, kajti priglasi jih je na socialnem uradu nad 800 brezposelnih, ki prosijo za delo, a socialni urad skuša vsem nuditi svojo pomoč. Izvršujejo se sledeča cestna dela:

Pot v Tivoli

Med naseljem v Rožni dolini in Spodnjo Šiško ni nobene prave zvezne komunikacije, ki bi omogočala hitro zvezo med obema naselji. Ze dolgo so želeli prebivalci obeh naselij dobiti krajši prehod preko Tivolija, kajti sedanja zveza je zaradi železnice zelo nerodna in dolga z ozirom na zelo kratko zračno razdaljo med obema naselji. Zato se je sedanja občinska uprava odločila, da zniža teren v odseku med Poljo na Rož-

Znižanje klanca na križišču Prul in Gruberjevega nabrežja

Z regulacijo Ljubljanice je zadela mestno občino tudi naloga ureditve rečnih brežin. Obenem s to ureditvijo pa je treba regulirati obrežne ceste, ulice in trge. Zdej nivoirajo klanec na križišču Prul in Gruberjevega nabrežja (pri nekdanji Martinčevi žagi) ter urejajo obrežje na tako zvani Spici. Za ureditvijo tega lepega predela bo sledila tudi uravnavna brežin ob Grubarjevem prekopu. Delo izvršuje tehnični oddelek cestne uprave. Načrt za ureditev brežin je napravil profesor Plečnik.

Pot na Brdo

V odseku med Zadrugami opekarnami in tovarno Opeko razširjajo cesto od sedanjih 3 m na širino 8 m ter se bo uredilo novo vozišče, na južni strani pa bodo uredili hodnik za pešce. To delo je bilo zelo potrebno, ker je bila situacija zaradi prehude ožine in odvodnega jarka na desni strani zelo nevarna. Prebivalci Brda bodo to delo gotovo z veseljem pozdravili, saj je ta ožina pomenjala zanje vedno zelo nevarno mesto.

Kanalizacijska dela

Kakor preteklo leto je mestna občina tudi v letošnjem letu začela s kanalizacijskimi deli

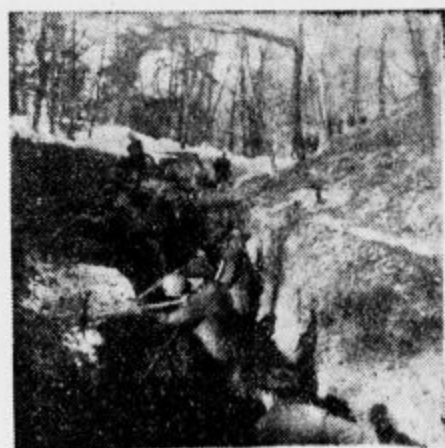
v raznih okrajih mesta, zlasti tam, kjer je bilo to potrebno zaradi nastopajoče talne vode in deževnice. Taki kraji so predvsem v Šiški, na Viču in v trnovskem okraju. Mnoge stranske ulice, ki niso imele kanalov in kjer so si morali hišni posestniki pomagati z greznicami in ponikovalnicami, so dobile zdaj kanalsko zvezo z zbiralniki. Doslej so bili zgrajeni v letošnjem letu novi kanali v Šiški in to v Malgajevi ulici, Cernetovi in Svabičevi ulici. Zdej dovršujejo kanale v Lepodvorski, Jernejevi in Gasilski cesti, dalje pa tudi na Trdinovi cesti, v Rožni ulici, Cesta XVII ter v Viški ulici in v Korunovi ulici v Trnovem.

Ta kanalizacijska in cestna dela izvršuje mestni gradbeni urad z brezposelnimi delavci. K stroškom prispevajo hišni posestniki prizadetih ulic, ki prispevajo na ta način, da založe denar za gradnjo, mestna občina pa jim bo te stroške poravnala pri kanalski pristojbini.

Končno je omeniti še regulacijo terena na Gradu in ureditev grajskih šanc. Zdej urejajo stopnice, ki bodo vodile z grajske ronden na nižje ležečo pot v Regallyjev gaj. Ko bodo odkupljene potrebne parcele na vzhodnem pobočju Gradu, bodo uredili grajsko rondo po Plečnikovem načrtu ter bodo v to svrhu premestili 15 do 20 tisoč kub. metrov zemlje od vzhodnega pobočja k rondenim poleg šanc. Upati je, da bo odkup parcel kmalu zaključen. »Ljudski dom« je dal svojo parcelo brezplačno na razpolago, pod pogojem, da se regulacija Gradu res izvrši po Plečnikovem načrtu. Ko bodo ugodnejše vremenske prilike, prično graditi tudi nove serpentine na Grad z izhodom s Stolbe. S tem bo pridobila Ljubljana zopet nekaj novih lepih točk za izprehajalce in turiste.

Brezposelni opravljajo tudi razna dela v mestni vrtinariji, zlasti taki, ki so slabotnejši in manj sposobni za težja dela. Z izkopom kanala in ureditvijo terena pri bazarju pod Bellevujem so dltvijo terena pri bazarju pod Bellevujem so jar pa tudi sam na sebi ni bil v nikakr okras Tivolskemu parku.

Pri vseh omenjenih delih so zaposleni mestni brezposelni, ki jih zaposluje mestna občina, da jim tako daje pomoč v zimskem času, ko je brezposelnost najbolj pereča. Dela pa so važna tudi za mesto samo, saj mu nudijo koristno izpopolnitev tako v regulacijskem, kakor estetskem pogledu.

Cestna dela na Šišenskem vrhu

Naša nemška manjšina iz berlinske perspektive

Dan za dnevno doživljamo zglede, kako skrbje drugi narodi za svoje narodne manjšine. Dan za dnevno pa prejema naš življenj v zamejstvu bridke dokaze, da mi sami na tem polju še daleč ne storimo tega, kar bi mogli in morali. Tako mlačen smo v skrbih za našo kri v tujini, da dopuščamo, kako se ji kratijo priznane pravice in da mirno gledamo, kako se javno širijo izmišljotine o prednostih, ki jih uživajo slovenske manjšine v tujih državah. Prav tako mirno prenašamo gorostasne laži o zapostavljanju, ki so ga deležne tuje narodne manjšine pri nas.

V zadnjih letih opažamo vedno bolj živahno propagando nemštva za nemško narodno manjšino pri nas. Ta propaganda — prevzela jo je v zakup Nemčija sama — pa se poslužuje sredstev, ki v nas upravičeno potrjuje sum, da je pred kratkim eklektično prijateljstvo precej enostransko. Gonia, ki se pojavlja v nemškem časopisju zlasti proti Slovincem, je značilna. Vsi vemo, da ni osnovana toliko v tem, da živi pri nas ekromna nemška manjšina, kakor v tem, da nemštvo že leta in leta javno paudarija, da je slovensko ozemlje v območju Jugoslavije že od nekdaj nemški »Kulturboden«. Še bolj pa vemo, da je ta neresnična a trditve samo preteza — pesek v oči — da se ne vidi stare težnje nemštva, ki hoče za vsako ceno zaseči slovensko ozemlje, ki naj mu omogoči tako nujno potrebni most do Jadranskega morja.

Da je temu tako, nam ponovno potrjuje črno na belem nemška revija, ki izhaja v Berlinu pod naslovom »Deutsche Arbeit«, glasilo zveze Nemcev v zamejstvu. Ta propagandni list skuša z najboljšimi gorostasnimi lažmi delati propagando za nemško manjšino pri nas in jo prikazuje kot mučenico nemštva. V februarški številki prinaša kar dva članka pod naslovom »Koroška ob novem letu« in »Nemci ter Jugoslovanci«.

V prvem članku, kjer obravnava razmere na Koroškem, piše med drugim, da Avstriji ni uspelo rešiti obojestranskega vprašanja narodnih manjšin na Koroškem in v Jugoslaviji samo zato, »ker se z Nemci v Jugoslaviji, in sicer v dravski banovini — v nekdanji Spodnji Štajerski in bivši Kranjski — mnogo slabše postopa kakor s Slovinci na Koroškem«. V nadaljevanju trdi članek, da je bila spoznamna rešitev teh vprašanj med Avstrijo in Jugoslavijo otežkočena zlasti zaradi tega, ker ni pokazala vlada v Belgradu zadostnega zanimanja za to. »Pristala pa ni na milejšje postopanje z nemško manjšino zato, da ne bi motila svojih zvez s katoliško usmerjenim delom slovenskega prebivalstva pod vodstvom notranjega ministra dr. Korošca v nekdanji Kranjski in Spodnji Štajerski, ki je najhujši nasprotnik nemštva.« — V drugem članku piše med drugim, da se v Sloveniji razmere od prevara, ko je tekla nemška kri, niso mnogo spremenile. »Namesto streljanja je od prevrata sem nastopil zloglasni slovenski »pritiček«, ki bi najraje

uđušil tudi najmanjšo sled nemštva. Tako je bilo pred nekaj meseci iz ničevega povoda vrženih v nemškem otoku — kočevskem ozemlju — nekaj 8-letnih do 9 letnih otrok v ječe. Več dni so bili pridržani v zaporih, ne da bi bili o tem obveščeni njihovi starši. Prav tako se nadaljuje boj proti nemškim zasebnim šolam in neotrpno slovenstvo ljubljanskega kova se še noče odločiti za evropske postopke v obravnavanju narodnih vprašanj.

Tako pisanje lepo opominja na basen o volku in ovci. Kaj naj rečemo o izmišljeni zgodbi o zaprtih otrokih? Veak dan si bo lahko izmislil kdorkoli kako gorostasnost in jo prinesel kot dokaz »našega barbarstva« zato, da bo prekril svoje. Kje so slovenske šole na Koroškem, ki so z zakonom priznane Slovincem! Naša država je dala vse mogoče svobodišne nemštvi; s posebnim zakonom je omogočila manjšinske oddelke na ljudskih šolah in je danes 33 manjšinskih oddelkov v dravski banovini. Na slovenskih oddelkih je povprečno po 45 otrok, na nemških manjšinskih oddelkih pa je povprečno 37 učencev. Ze samo to povprečno število dokazuje, da se nikakor ne pritiska na nemške manjšinske oddelke. Če pa kljub temu število nemških manjšinskih oddelkov pada, pa naj si to pripišejo Nemci na svoj račun. Saj je njihov prirodni prirastek na Kočevskem naravnost minimalen.

Slovenstvo ni nikdar ogrozilo nobenega, še najmanj pa nemštvo, pred katerim se je moralo vedno braniti. Če pa se kljub temu javno iznašajo tako gorostasne neresnične trditve, potem jih ne moremo razumeti drugače, kot da so izmišljene. V takem primeru pa vsekakor motijo lepo sožitje in epodkopavajo temelje prijateljstva in zaupanja, ki se je komaj začelo.

Veliko delavsko zborovanje v Murški Soboti

V nedeljo, dne 6. marca t. l., bo ob pol 12 v Murški Soboti veliko zborovanje poljedelskega delavstva. Na zborovanje pride nad 4000 prekmurških poljedelskih delavcev in bo to zborovanje eno največjih delavskih zborovanj v Sloveniji. Na zborovanju se bodo obravnavala vprašanja letošnje zaposlitve sezonskih delavcev doma in v inozemstvu. Za govornike so poleg domačinov naproseni tudi odlični možje in govorniki iz Ljubljane.

Vabimo vse zavedno poljedelsko delavstvo iz Prekmurja, da se tega zborovanja gotovo udeleži.

Zveza poljedelskega delavstva v Murški Soboti.

V nedeljo ob 8 zvečer telovadna akademija ZFO v Unionu

† Miha Čop

Na Jesenicah je umrl po dolgem bolehanju upravnik carinarne gospod Miha Čop. Pokojnega so dobro poznali naši planinci, saj je bil kot njegov tovariš Joža Čop, izmed največjih ljubiteljev naših gor ter izredno dobrodošel v vsaki družbi. Po svojem prepričanju ni spadal sicer v naše vrste, toda po svojem srcu in plemenitosti je bil visoko spoštovan v vseh krogih. Pokojni Miha Čop, ki je bil daljni sorodnik znanega slovenskega učenjaka Matije Čopa, je izšel iz predvojne nacionalnega gibanja (Preporodovci) ter je ves navdušen odšel leta 1912 kot prostovoljec v črnogorsko armado, kjer je pod Tarabošem bil tudi ranjen. Dobil je visoko črnogorsko odlikovanje. Razume se, da je ob začetku vojne bil interniran v avstrijskih ječah, toda po vojni se je zopet javil koroškimi prostovoljcem in se boril za domovino. Studiral je pravo v Gradcu in Belgradu ter postal upravnik carinarne na Jesenicah, kjer ga je zalotila smrt. Pokojni je bil svak pesnika Otona Župančiča in pesnika Franceta Albrehta. Zapušča ženo in sina. R. I. P.

Huda avtomobilska nesreča

Na pustni torek se je blizu škofjeloškega kolodvora pripetila huda avtomobilska nesreča. Šofer I. N. se je peljal s tovornim avtomobilom na kolodvor, da bi naložil nafto. Nenadoma sta se pojavila iz teme dva moška, ki sta se peljala oba na enem kolesu. Šofer ju je hotel prehiteti in je zavil na levo. Pri tem je zadel v kolo ter oba kolesarja vrgel s ceste na njivo. Avto sam pa je zavozil na kup gramoza, se zalezel v brzojavni drog in ga gladko prelomil. Avtomobil se je svedra močno poškodoval. Šoferju se pa ni nič hudega zgodilo. Pač pa je hudo ranjen kolesar Alojzij Homan, sin posestnice iz Podpurlece 8, medtem ko je njegov tovariš ostal nepoškodovan. Homana so z Vebrovim avtomobilom prepeljali najprej v Škofjo Loko k zdravniku, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa v ljubljansko bolnišnico.

Iz Julijske krajine

Kostnica na Oslavju pri Gorici. Kostnica na Oslavju, o kateri smo že večkrat pisali, je skoraj dovršena, ni pa še dodelana cesta od soškega mostu skozi Pevno na oslavoško pobočje in delo pri parku, ki bo ležal na vznožju stopnišča, ki pelje v kostnico, se je šele pričelo. Celotni spomenik v evetovni vojni padlim, ki je mogočen in za naš okus celo preveč masiven, bo blagoslovljen 28. oktobra. Središče kostnice tvori okrogel, približno 25 metrov visok stolp, ki gre v tri nadstropja in je v premeru nad 30 metrov širok. Na fasadni strani ga straziha po en nižji in ožji stolp, tretji stoji pa v ozadju. H kostnici pelje široko marmornato stopnišče s 25 stopnicami. Koisti junakov so že prepeljali k zadnjemu počitku na oslavoški grič in že počivajo v določenih prostorih. Vsak vojak, čigar ime so dognali, ima v marmornatem obzidju stolpov svoj kamnitni grob, ki je 80 cm globok v prečni črti, zapira ga rožnata marmornata plošča, ki ima okrog 25 cm v kvadratu in nosi vojakovo ime. Grobov z imeni je v spomeniku 50.000, v treh obstranskih stolpih je pa v vsakem skupen grob za 10.000 nepoznanec, skupno čaka tedaj tu 80.000 mladih mož na božjo sodbo. Na Goriškem bomo imeli tri kostnice: v Kobaridu pri Sv. Antonu za Zg. Soško dolino, na Oslavju za goriško okolico, v Redipulji pa za Kras.

Umetno jezero na Prevalu. K našim že doposlanim dopisom še par zanimivih podatkov: Velika družba za elektrifikacijo S. A. E. T. v Trstu, ki razpolaga z ogromnim delniškim kapitalom, je eklenila, napeljati iz Plavi po kanalu skozi briške griče Sočo, ki se bo natekala pri Prevalu poleg Vipolž v umetno jezero. Družba je prvotno nameravala zgraditi veliko elektrarno v bovski kotlini, a ker so vrtnja tal dognala, da je tam v velikih globinah sama naplavinna gruša, je ta načrt opustila in se odločila za prevalski načrt, čigar stroški so preračunani na 300 milijonov lir. Na Prevalu bo velika električna centrala. Iz jezera bodo tudi namakali sušne predele Furlanije. Da se načrt izvede, bo družba razlatala in kupovala okoli 7000 njiv zemlje. Kmetje v Medani in Vipolžah se po pravici bojijo, da se jim odvzamejo skoraj vse plodne oranice v ravnini, tako da bo marsikomu preostala le hiša z vinogradom na gričevju. Prebivalstvo upa, da se bodo življenjski interesi kmetovalcev zaščitili in spravili v sklad z načrti za industrializacijo. Posebno važno je, da kmetje za razlašene njive dobijo pravično odškodnino, pri čemer se mora upoštevati ne le vrednost zemljišča, marveč tudi dejstvo, da se z razlavitvijo oranice okrne ali uniči gospodarska enota in rentabilneta kmečkiga posestva.

Organizacija mizarske obrti. V Solkanu pri Gorici, kjer je že desetletja cvetela mizarska obrt, je pred leti nastopila velika kriza. Na pobudo federacije za industrijo v Gorici so se mizarski mojstri leta 1934 združili v svobodno združenje C. A. M., ki je ustanovilo skupno zalogo pohištva v Solkanu in otvorilo etalno razstavo in prodajalno v Gorici. Mizarji oddajajo svoje izdelke v zalogo in v prodajalno; združenje skrbí za propagando in je doseglo spričo solidne izdelave in primernih cen presenetljivo lepe uspehe. V letu 1937 je C. A. M. prevzela za 1.200.000 lir domačih izdelkov, kar je za solkansko mizarsko obrt izreden uspeh. Tako se je dosegla delna rešitev obrtne krize v tej stroki.

V Hrenovicih pri Postojni je v fari devet gostiln, ki delujejo pod zastavo »Dopolavora«. V nekaterih se pleše in popiva brez meje ne glede na uro, kar je pač v jasnem nasprotju z načeli te organizacije, ki je bila ustanovljena, da širi kulturo in da dviga ljudstvo k napredku. Prebivalstvo pričakuje, da se bodo upoštevala njegova čustva, da vsaj v postu preneha v gostilnah divji ples.

Regulacijska dela na grajskih šancah

nik ter Nunsko ulico za 2½ m in zgradi v podaljšku Ceste v Rožno dolino 12 m široko izprehajalno pot, ki bo v zvezi z zgradbo poti od glavne Tivolske aleje do ribnika tvorila zelo važno in najkrajšo komunikacijsko zvezo med Spodnjo Šiško in Rožno dolino. Ta nova pot pa bo tudi v prav lep okras Tivolskemu parku.

Pot na Rožnik

Ze lansko leto je mestna občina začela regulirati rožniška pota v primerno širino in tudi v vzdolžnem profilu. Ta dela se letos nadaljujejo na odseku od Francoskih šanc preko križišča poti vzhodno od Šišenskega vrha dalje po južnem pobočju Šišenskega vrha do Drenika. To delo je potrebno zlasti iz tujsko-prometnih ozirov in ga vsi sprehajalci po rožniških potih toplo pozdravljajo. Sedanja občinska uprava namerja še v tekočem letu, če bodo dopuščala finančna sredstva, nadaljevati z delom in bo napravila ter izboljšala pot od Tivolske graščine mimo vodnega rezervoarja do križišča proti vzhodno od Šišenskega vrha. (Enako potrebna pa bi bila tudi regulacija voznih poti na Golovcu, zlasti pristopi, ki so zdej zelo otežkočeni, ali pa jih sploh ni, n. pr. z Dolenske ceste).

Regulacijske brežine na Prulah (ob Grubarjevem kanalu)

Stednja, sigurnost in trajnost —
so tri odlike prave Rata

Kakšni so Japonci:

Narod, ki ne klepeče ter otroke ljubi

V listu »La Prensa«, ki izhaja v Buenos Airesu, popisuje J. W. Mason, kako se mu je godilo na Japonskem, kjer je bil nekaj časa skupaj s svojo ženo. Prav zanimivo popisuje japonski značaj, zato iz njegovega pripovedovanja posnemamo:

Japonci je zaprt, kar je njegova največja značilnost, ki že tisočletja vpliva na japonski značaj ter se kaže na vseh področjih japonskega narodnega življenja. Ta lastnost je sploh najbolj nevarna japonska lastnost. Japonci imajo zaupljivost in iskrenost za napako človeškega značaja. Iz tega izvira seveda tudi, da so tako močnejši ter bolj nagnjeni k samotarnosti. Naj navedemo samo nekaj vzgledov te njihove lastnosti, ki se kaže pri vseh mogočih prilikah.

Ze to je zanimivo, kako ti ljudje sedajo na zemljo, kako nosijo gostom jedila na sila majcenih krožnikih, kako imajo železnice ozkega tira, pesmi v treh stihih in s 17 zlogi, kako matere svoje otročice nosijo na hrbtu s seboj, njihov nauk, da resnice ni mogoče z besedami povedati, miše, ki imajo prostora samo za eno družino, njihova majhna postelja. V obvešanju so Japonci tako močnejši in zaprti, da je belemu tujcu to že kar mučno. Tujec mora venomer govoriti, medtem ko Japonci le odgovarjajo: »Ali res? — Kaj pravite!«

Kadar Japonci svoje goste pogoste po japonskem načinu, je včasih bolj živahno, vendar nikdar ne spočetka. Sicer pa je pogovor tudi ob takih prilikah omejen le na nekaj navzočih ljudi. Kadar pa Japonci prireajo bankete po evropskem načinu, je v dvorani tako tiho, kakor v cerkvi. Niti šepeta ne slišiš, čeprav je morda zraven sto ljudi. Če pa Japonci že mora pri banketu imeti napitnico, jo dobro napravi. Sploh znajo Japonci dobro govoriti kot govorniki, čeprav na primer njihov jezik nima niti izraza za »napitnico«. Včasih ob kakih takih prilikah govori po več Japoncev zapored, govore pa vsak po 5—10 minut, in sicer kake strokovne stvari najraje razlagajo.

Nekoč so na nekem banketu poleg moje žene posadili Japonca, ki je bil spočetka nad vse zgovoren ter je tako močno dobro zabaval z vsem mogočim pripovedovanjem. Naenkrat pa se mu je tok besedi ustavil, nakar je spregovoril: »Rekli so mi, da bom sedel zraven Vas, gospa. Zato sem si izbral šest predmetov, ki sem Vam o njih govoril. Sedaj sem že vse povedal in ne vem nič več, kaj bi še rekel.« To je dovolj enostavno in naravnost povedano.

Tujcu se Japonci zde preveč zaprti, ker se,

zdi, kakor bi svoje misli hoteli tujcu prikrivati. Vendar so to svojo lastnost nekako podedovali. V domačem življenju pa so mnogo bolj odkriti, doma so celo mnogo bolj iskreni kakor drugi narodi. Zlasti v obvešanju s svojimi otroki ne kažejo nobenega nezaupanja, marveč so odkriti kakor so odkriti otroci. Na velikih zborovanjih se zde kakor potlačeni, do tujcev pa so res sila previdni in oprezni.

V odnosu moža do žene veljajo isti podedovani pogoji, da se je treba zatajevati in svoja čustva prikrivati. Žena sploh le redkokdaj svojega moža spremlja na kak banket, kamor hodijo navadno le možki. Kadar pa tudi ženske pridejo v družbo, se navadno kmalu zberejo v ženski krožek ter se med seboj menijo. Japonski mož je seveda s svojo ženo nežen. Zato jo tudi po japonsko imenuje »gu-ši«, kar bi slovensko pomenilo menda »moja noričica«. Kajne, da je nežen! V prejšnjih stoletjih jo je imenoval »moja kuhinja«, »moja spalnica«. Resnica je, da ima Japonci ženske za nekako nižja bitja. Zato pa je tudi

Japonka taka, da nikdar ne bo priznala, da jo ima njen mož rad. Kaj takega drugih ljudi nič ne briga.

Moji ženi se je zgodilo tole: Ko se je zabavala z japonskimi ženami in dekleti, jim je pokazala zapestnico, ki sem ji jo kupil, pa je rekla: »To mi je daroval moj mož.« Japonke so se glasno zasmejale, ker se jim je zdelo, da jo je moja žena pomilila, ko se je pobahala, namesto da bi ostala skromna.

Več Japoncev sem povprašal, kako bi v primeru velike nevarnosti počeli, ali bi najprej reševali svoje žene. Može so o tem precej časa premišljevali, kakor da bi kaj takega še nikdar ne bili mislili, nakar so mi navadno odgovarjali: »Morda!« Brez dvoma pa je, da bi bili najprej reševali svoje otroke, ki jih imajo jako radi. Mislim pa, da večina Japoncev tako preudarja: Ko bi nastala kaka nevarnost, je treba pomagati otrokom, ker si bodo ženske že same znale pomagati.

34.178 kinov v Evropi

Po najnovejših številkah je v vseh 33 državah Evrope sedaj nič manj kakor 34.178 kinov, ki imajo skupaj nad 15 milijonov sedežev.

Na prvem mestu glede obiska je seveda Anglija, kjer je leta 1937 obiskalo kino 684 milijonov ljudi, kar pomeni dvajsetkrat več kakor pa znaša število prebivalstva.

Največ gledališč te vrste pa ima Nemčija, ki jih ima 5411 in kjer je obiskalo filmske predstave leta 1937 450 milijonov ljudi.

Na tretjem in četrtem mestu sta Francija s 4100 in Italija s 4471 kinom. V francoskem kinu je vsega skupaj 2 milijona sedežev, v italijanskem pa je 1.500.000, čeprav je italijanskih kinov več kakor francoskih.

Za temi državami prihajajo šele Španija s 3351, Češkoslovaška z 1937, Švedska z 1670, Rumunija z 900, Poljska z 800 kinom. V razmerju s številom ima mnogo kinov mala Belgija, ki jih ima 790, Avstrija 762, Madžarska 669.

Mnogo nižje od teh pa so številkke po drugih državah. Tako ima Danska 352, Švica 334, Jugoslavija 318, Holandska 308, Norveška 240, Finska 229, Portugalska 210, Irska 189, Grška 153 in evropska Turčija 121 kinov. Še nižje so številkke v teh-le državah: Latvija 93, Bolgarija 92, Litva 64, Estonija 57, Luksemburška 25, Albanija 14, Mo-

nako 7 kinov. Po eno tako gledališče pa imajo države Andora, Lichtenstein in San Marino.

Poglavje zase je kino v Sovjetiji. Čeprav ima Sovjetija 171 milijonov prebivalcev, ima le 2300 kinov, od katerih pa nimajo vsi zvočnega filma. V Sovjetiji so doslej napravili 60 filmov.

Izmed 33 evropskih držav jih je bilo 17 takih, kjer so izdelali filme, ki vlečejo zvečer ljudi v gledališče. Največ jih je bilo narejenih na Angliji, kjer so jih naredili 222. Nemčija jih je naredila 117, Francija 116, Češkoslovaška 47, Madžarska 34, Italija 32, Poljska in Avstrija po 23, Švedska pa 27 filmov. Druge manjše države so izdelale mnogo manj filmov.

Vsega skupaj je Evropa, skupaj s Sovjetijo izdelala leta 1937 le 746 filmov, kar je manj kakor polovico vse svetovne filmske produkcije, ki znaša za lansko leto celih 1900 filmov.

Ameriško popotniško letalo izginilo

Iz Los Angelesa poročajo: Zračna družba »Transkontinentale and Western Air Lines« naznanja, da je izginilo eno izmed njenih potniških letal. Letalo je letelo iz San Francisca v Albuquerque v Novi Mehiki. Poleg treh mož posadke je bilo v letalu še 6 potnikov. Zadnje sporočilo je letalo dalo brezlično, ko je preletelo Sierru Nevado. Takrat je sporočilo, da se je na krilih nabralo toliko ledu, da mora letalo leteti nazaj v Los Angeles. Nato pa je umolknil in od tedaj ni nobenega glasu o njem. Vse iskanje doslej je bilo brez uspeha.

Mesto polno otrok

Mesteca Santa Giustina in Colle blizu Padove slovi za mesto, ki je v njem največ otrok. Baj je tamkaj otroški blagoslov najbolj obilen. To najlažje spoznamo iz tehle številke: Mesteca imajo v mestu je 5535 duš, med njimi pa je 1716 otrok, ki nimajo še 10 let. Ena izmed družin tega mesteca ima kar 14 živih otrok, druga jih ima 13, 10 družin je, ki imajo po 12 otrok, drugih 10 družin ima po 11 otrok, 23 družin ima po 10 otrok, 25 družin ima po 9 otrok, 38 družin po 8 otrok in 70 družin po 7 otrok. Dolgočasno torej v tem mestecu ni.

Autobus z ljudmi vred zgorel

Iz Teherana sporočajo: Voditelj potniškega avtobusa je v Luristanu zvečer pregledoval stroj svojega vozila. Ker je bila tema, je hodil okoli motorja s prižgano svečo. Ta nenavadna lahkomiselnost pa se je takoj maščevala. Pri goreči sveči so se vneli bencinski plini in avtobus je bil v tistem hipu vseh v ognju. Od potnikov jih je 5 v avtobusu zgorelo, medtem ko se jih je 7 rešilo, vendar so vsi močno poškodovani.

Z vžigalicami pregnal volkove

Finski drvar se je na saneh vozil iz gozda domov, ko ga je na večer napadel trop volkov. Ker ni imel pri sebi nobenega orožja razen sekire, ki pa bi ga gotovo ne bila ubranila smrti, je bila nevarnost velika. V tej stiski se je mož spomnil, da se zver boji ognja. V žepu je imel škatlico voščenih vžigalic. Te vžigalice je torej začel prižigati ter z njimi svetil volkovom pod nos. Vsakokrat so se zverine preplašeno umaknile. Preden je porabil vso škatlico vžigalic, je prišla pomoč in mož je bil rešen.

150-letnico ustanovitve je avstralsko velenje mesto Sidney slovesno obhajalo. Mimo magistrata se je vil velikanski slovesni spreved, v katerem so korakali tisoči, v katerem pa so se vozila tudi vsakovrstna vozila, ki je bila na njih upodobljena vsa zgodovina Avstralije v teku 150 let.

Poljska zoper sovjetske brezlične postaje

Da bi Poljska mogla nastopiti zoper sovjetske brezlično propagando, bo na svoji vzhodni meji v Baranovičih in Lucku napravila dve novi močni brezlični postaji. Poljska namerava napraviti dve postaji na kratke valove, ki jih bodo lahko sprejemali tudi Poljaki v USA. Tudi v Lodzu delajo novo brezlično oddajno postajo, ki bo imela pet oddajnišč. Nova brezlična oddajna postaja v Lodzu bo imela 8—10 kv. Antene bodo 52 m visoke.

Strogost za dekleta v Indiji

V Burmi tako strogo pazijo na mlada dekleta, da nobena ne sme niti besedice spregovoriti z moškim, ki ni član njene družine. Dekle, ki je še neomeženo, pa bi govorilo z moškim, ki ni njen sorodnik, bi bila takoj izključena iz svoje kaste.

Nekronani kralj Laponske umrl

Med najbogatejšimi ljudmi na Laponskem je bil bogati lastnik velikih čred severnih jelenov. Mož se piše Nils Olsen-Sari, a je daleč okoli slovel pod imenom »kralj Laponske«. Sedaj je umrl, star komaj 58 let. Svoj pridevek »kralj Laponske« je po pravici nosil. Povsod namreč, kjerkoli je postavil svoje šotore, je uvedel pravo dvorno življenje. Nobene reči ni bolj ljubil kakor sprejemanje gostov, ki jim je kraljevsko stregel. Nekateri turistovski potniki so samo zato potovali na Laponsko, da bi bili gostje tega znamenitega moža. Dobro je poznal vso deželo. Pod njegovim vodstvom se je posrečilo turistom, da so dosegli najvišji vrh Laponske Kebnekase. Lansko leto je svojega sina poslal v London, da ga je tam zastopal pri kraljevem kronanju.

*

Kaj pravi kino

Blagajna in ljubljenci občinstva

Presenetljiv je uspeh, ki so ga dosegli z glasovanjem 6000 mož glede na uspehe ameriških filmskih igralcev. Če lastniki kinov preštavljajo denar iz svoje blagajne, vidijo, da ne »nesejo« tista imena zvezdnic in zvezdnikov, ki so sicer slavna. Od desetih igralcev, ki so na glasu kot »velozvezdniki« v Hollywoodu, so le trije taki, ki donosajo tudi največ dohodkov blagajnam kinematografov. To so Clark Gable, Robert Taylor in Joan Crawfordova. Blagajna pa tudi napolnijo filmi, kjer nastopajo Shirley Temple, Gary Cooper, Fred Astaire, Joe E. Brown, Dick Powell, Claudette Colbert in Jeannette MacDonaldova. A kje so druga imena, ki ves svet najbolj govori o njih, kot Greta Garbo, Marlene Dietrich, Mae West? Človek ne bi verjel, vendar dobimo na tozadnem seznamu Mae West na 52., Greta Garbo na 68. in Marlene Dietrich na 123. mestu. Vidimo torej, da se mnenje filmskih podjetnikov jako razlikuje od občinstva in da se podjetniki le žalostno smehljajo ob imenih izbranih ljubljencev občinstva.

Katoličani na Angleškem

Na Angleškem se prav sedaj katoliško šolstvo posebno bujno razvija. Skoro ne mine teden, da ne bi časopisi poročali, da so katoličani tukaj ali tam ustanovili novo katoliško šolo. V kratkem pa bodo v Bradfordu ustanovili tri, v Bristolu pa dve katoliški šoli. Občinske oblasti pa to delo pošteno in vneto podpirajo. Po angleški šolski postavi prevzame občina 75% vseh gradbenih stroškov za šole. Župan mesta Plymouth je te dni v javnem govoru izrekel svoje simpatije za prizadevanja katoliških vzgojnih zavodov. Dejal je: »Mislim na veliko korist, ki jo ima pouk v veri, ter na veliko odgovornost staršev za vzgojo svojih otrok v veri, ki jo tudi sami izpovedujejo. Srečen sem, da so tudi katoličani zastopani v mestnem šolskem odboru.«

Zlasti imenitna je bila slovesnost, ko so v občini Limehouse v londonskem predmestju blagoslovili novo katoliško šolo. Slovesnosti se je udeležil sam kardinal nadškof Hinsley. Ves del mesta je bil tiste dni kardinalu na čast okrašen z zastavami in cvetjem. Ni bilo hiše, ki ne bi bila okrašena. Ko je kardinal prihajal v mesto, je bil ustavljen ves cestni promet. Ljudje pa so na javnih cestah klečali in prejimali kardinalov blagoslov. Mestni župan je izrazil svoje veliko veselje, da je kardinal obiskal njegovo mesto in je bil njegov obisk prvi kardinalov obisk, odkar je postal kardinal. Župan je dalje povedal: »V našem mestu žive katoličani in protestanti, vendar je treba naglasiti, da med njimi nikdar ni bilo kakih verskih prepričev. V kratkem bo ena ulica našega mesta imenovana po mučeniškem angleškem

škofu Johnu Fisherju, ki ga je bil papež Pij XI. pred nekaj leti oklical za svetnika. V prihodnje pa bodo tudi druge ulice našega mesta dobile imena po angleških mučeniških.«

Kardinal Hinsley se je v svojem odgovoru zahvalil svetu londonske grofije za vso podporo, ki jo je naklonil katoliški šoli. Kardinalu je dobro znano, da grofijski svet goji odkritosrčne simpatije do katoličanov te grofije ter da zaradi tega vse stori, da bi bila vzgoja mladine čim boljša.

Deželna šolska oblast grofije Deven je pred kratkim imenovala katoliškega duhovnika za ravnatelja mestne gimnazije. Tisti duhovnik je že do sedaj bil član šolskega odbora, in sicer oddelka za ljudske šole.

Nepriistranski list je pred dnevi prinesel uvodni članek, v katerem veli: »Vzrok, zakaj so rimsko katoliške cerkve tako polne vernikov, je ta, da ima rimsko katoliška cerkev trden nauk... Večkrat sicer ališimo obtožbo, češ da rimsko katoliška cerkev ne gre s časom naprej. Na to obtožbo bi lahko odgovorili, da je ta cerkev brezčasovna.«

Omeniti pa je treba, da je med angleškim narodom katoliška cerkev v veliki manjšini in da je protestantovska (anglikanska) cerkev na Angleškem še dandanes državna cerkev. In vendar je med drugovernimi Angleži toliko svobode za katoliško cerkev. V tem oziru se lahko reče, da je katoliška cerkev prav zaradi svojega preganjanja v zgodovini danes na pohodu, kakor nam kažejo vsi znaki.

Št. 71.

V grajski ječi

Kakor je bilo že povedano, so Juda vlekli v podzemsko klet, kjer so ga vrgli v temnico. Le skozi dve mali odprtini visoko v steni je prihajal kak žarek svetlobe. Ob stenah so visle železne verige, na katere so lahko privezovali jetnike. Marsikak siromak je najbrž že v teh prostorih izdihnil, takaj na nekaterih vrstah se še viseli ostanki človeških kosti.

Celo pogumnega moža bi bil pogled na toliko krutost in strahoto do mozga pretresel, kaj šele boječega Juda. Počasi pa je izak nekam otopel in se vdal. Saj ni bilo prvokrat, da so tako z njim ravnali. Lahko si je mislil, kaj ga čaka. Dokler ne veš, kaj ti grozi, si navadno mnogo bolj nemiren, kakor pa potem, ko vse jasno vidiš pred seboj.

Sicer pa je Izak imel v sebi vso žilavost in vztrajnost svojega rodu. Kolikokrat so že njega in njegove rojake metali v ječe, jih mučili in plašili, da bi dobili od njih

njihove zaklade. Večkrat pa se je dogajalo, da so Judje rajši pretrpeli najstrahotnejše muke, kakor pa da bi bili svojim mučilem izročili le vinar svojega bogastva.

Na pustni dan so v luki Villefranche priredili pravo cvetlično bitko. Vse ladje so bile s cvetjem okrašene, ljudje na ladjah pa so se s cvetjem obmetavali.

GLAVNA KOLEKTURA
DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN I DRUG

Gajeva 8 **ZAGREB** Ilica 15

obvešča brezobvezno, da so bili v V. razredu 35. kola državne razredne loterije izžrebani 3. t. m. sledeči dobitki:

Izplačila in zamenjava pri nas kupljenih srečk dnevno od 3.— 6. ure v prostorih uprave »Slovenca« v Ljubljani

0554 368 054 547 106 073 (5.000) 362 877 333 128 004 220 991 (10.000) 609 683	50987 147 847 473 417 782 230 924 343 494 525 594
1551 577 932 780 877 (8.000) 561 156 110 948 390 144 852 009 492 879 856 699 299 143 (3.000) 793 834	51600 (3.000) 417 489 862 123 241 418 940 079 107 941 520 145 098 865 182 804 231 848 874 440 703
2187 614 991 222 000 873 003 743 301 526 528 324 339 141 199	52349 427 846 (6.000) 169 286 509 386 970 206 926 773 629 621 106 (3.000) 729 619
3513 211 370 662 354 260 426 017 227 018 (5.000) 429 173 896 987 065 333 747 151 618 226 620 409 266	53432 427 877 963 079 476 683 643 (10.000) 934 263 901 908 384
4318 229 308 490 234 445 530 680 (10.000) 590 295 (10.000) 617 319 262 047 907 330	54863 193 209 943 484 139 152 048 887 363 267 540 618
5998 773 617 (6.000) 181 686 733 797 021 127 014 386 (6.000) 304 787 738 451 910 (3.000)	55390 074 345 (8.000) 208 666 (3.000) 770 610 675 734 823 033 437 347 578 467
6950 442 511 485 897 408 891 678 898 915 (6.000) 133 791 888 960 422	56712 442 929 559 837 958 923 759 216 120 758 131 (3.000) 031 180
7915 772 (6.000) 778 (5.000) 502 228 162 634 788 919 235 904 017	57820 649 007 509 704 951 828 581 392 283 918 073 574 466 835
8273 030 395 815 445 331 440 681 891 933 311 048	58133 056 (3.000) 088 011 485 990 184 736 808 627 389
9726 272 295 948 229 332 366 285	59969 056 606 659 611 289 524 121 564 254 833 519 672 226 087 871
10971 063 (8.000) 334 071 (3.000) 021 594 555 816 686 787 184 451 (6.000) 340 417 283 267 530 247 964	60946 742 741 822 799 642 365 234 320 885 61829 799 174 016 845 768 764 614 (5.000) 743 561
11286 608 767 055 351 130 182 503 361 472 943 277 (25.000) 061 826 827 280 564	62841 979 282 837 503 320 679 047 63802 124 506 449 897 041 083 039 107 436 617 070 492 (5.000) 191
12275 177 311 246 957 223 162 120 049 841 299 627 212 807 727 241 192 858 978 095 082 069	64920 070 557 144 249 390 (6.000) 670 760 (20.000) 651 679 667
13354 320 263 379 903 383 582 182 561 909 505 221 094 222	65498 234 350 300 203 256 269 075 968 261 277 671 703 728 645 868
14811 202 002 739 438 (6.000) 412 621 354 257 942 398 963 094	66809 142 390 950 353 256 (12.000) 422 596 034 815 (50.000) 399 411 203 823 168 008 065 692 610 417
15274 896 750 257 942 575 963 100 324 360 823 794 954 185 482 (12.000) 288 231	67045 127 097 531 715 952 782 057 137 (6.000) 415 870 300 506 813 265 123
16066 520 793 758 044 726 924 754	68950 565 816 (8.000) 450 (5.000) 699 569 713
17931 160 746 999 (5.000) 801 584 388 043 406 176	69932 879 506 652 809 585 662 569 702 014 (3.000) 929 039 732 056 850 115 093 388
18430 919 (60.000) 467 921 912 892 (8.000) 714 641 834 273 840 247 579 773	70774 476 214 (3.000) 849 721 822 442 883 901 290 015 736 993 (10.000) 249 547 728 404 678
19874 (35.000) 896 437 753 004 970 552 169 479 314 880 357 568 193 060 (15.000) 884 214 581 549 835	71781 831 810 911 (3.000) 200 674 037 573 534 383 320 095 764 207 153
20791 565 505 185 296 394 659 458 (6.000) 924 115 587 010	72701 131 487 082 779 881 162 376 868 620 466 132 306 038
21274 405 910 304 724 371 069 461	73962 112 588 069 439 569 148 100 397 079 704 954 (6.000) 238
22257 384 467 595 934 007 054 200 529 476 163 982 994 662 530 445 800 063	74752 485 367 170 926 390 509 089 055 829 187 908 403 677 679 656 494 396 373
23761 805 346 117 712 225 898 (3.000) 062 900 935 495 909 358	75627 955 371 428 709 871 466 889 (5.000) 340 361 885 015 915 514 057 856 600 533 (5.000) 342 863
24694 949 596 508 490 (6.000) 259 772 895 055 874 732 248 609 (5.000) 038 558 572 141 359 016 369	76979 (8.000) 013 281 010 669 631 543 056 571 77907 087 790 135 707 234 970 109 688 655 515
25061 611 540 238 689 (20.000) 771 903 185 604 088 101 887 834 (5.000) 910 113 024 254 807 353 (5.000)	78879 006 973 763 193 517 786 761 944 384 526 365 270 276 674 669 817 305 017 280 (6.000) 781
26771 486 883 768 431 996 432 470 (5.000) 210 812 092 898 933 890 414 616 018 214 (8.000) 021 992 655	79376 249 511 578 295 234 179 066 675 639 891 251
27386 855 704 023 596 407 014 577 228 031 (3.000) 494 508 882 247 936	80960 883 930 847 131 663 351 965 427 740 512 152 492 173 941 900 892
28381 054 851 909 826 492 978 343 979 006 428	81394 872 256 537 632 317 (10.000) 956 126 907 229 299 557
29731 060 097 796 478 129 015 958 634 625 453 712 122	82421 744 521 516 913 030 660 362 (6.000) 465
30289 172 908 784 770 719 571 403 569 072 425 888	83568 617 061 077 033 129 524 645 060 805 849 929 355 876 601 085 648 561 732 417 842
31827 799 985 316 (10.000) 357 615 696 276 454 955 801 161 111 (6.000) 043	84088 702 820 794 (5.000) 444 138 134 399 810 789 974 142 339 592 727 610
32538 062 580 360 102 045 005 145 461 233 951 203 998 175	85598 863 553 687 678 853 281 119 629 352 446 906
33574 302 119 423 078 997 854 004 431 046 169 863 048 691 489 218 248 336	86416 968 084 772 528 676 409 924 (12.000) 180 228 585 756 581 857
34770 361 690 453 018 862 946 633 501 110 179 186 364 718 382 415 434	87535 889 069 163 096 018 285 209 373 847 199 340 081 747 879 955 635 147 869 895
35045 951 107 251 988 054 433 647 477 530 727 764 056 472	88195 (3.000) 682 084 078 056 100 160 330 210 915 683 763 879 795 582 301 757 197 540
36820 882 802 953 283 158 033 297 700 629	89714 635 810 610 555 271 691 517 820 437 181 405 (12.000) 429 784 092 485
37165 273 758 899 711 804 303 630 974 935 669 722 (3.000) 427 680 279 649 973 550 856	90810 607 288 500 201 093 491 335 009 365 547 161 138 885 882 932
38106 709 070 034 637 630 471 557 404 982 239 916 470 571 861 708 852 825 859 675 875	91355 868 830 019 181 282 233 678 744 613 414 825 828 688 888
39929 252 595 403 632 460 897 641 388	92317 938 382 070 783 262 017 751 820 234 067 198 359 146 391 939 088
40160 743 346 886 166 543 364 380 373 383 629 481 837 771 767 360 574 175	93371 701 571 324 484 703 732 (6.000) 140 088 747 048 280 116 949 150 287 (6.000)
41491 354 (8.000) 457 840 060 474 019 126 086 329 951 617 141 485 802 793 632 513 477	94900 965 893 852 506 713 051 747 091 058 355 606 741 (8.000) 510 133 833 770 896 558 396 547
42341 311 901 876 648 551 002 981	95263 453 878 696 091 621 821 040 036 633 023 599 993 879 062 100 351 508 475 130
43182 (6.000) 388 648 730 420 589 686 364 772 939 114 545 173 735 818 556	96528 (5.000) 279 014 368 419 197 640 542 453 866 832 (3.000) 812 131 630 488 588 706 463 084 821 331 376
44083 364 023 (5.000) 016 (10.000) 895 (5.000) 302 613 320 (50.000) 328 913 522 677 802 028 980 442 967	97698 710 786 537 626 543 669 (6.000) 421 865 594
45572 600 872 487 671 216 152 (3.000) 294 799 051 622 366 548 491 222	98778 831 913 370 976 159 909 282 109 449 391 801 616 553 738
46829 634 384 488 731 882 (5.000) 093 579 387 640 977 201 663 030	99274 (30.000) 554 528 968 839 082 977 627 533 716 896 126
47778 287 730 981 482 436 789 766 273 082 387 487 (50.000) 072 (6.000)	
48447 (20.000) 914 323 680 135 093 671 956 895 105 838 902	
49372 136 725 673 813 189 617 806 457 038 008 191 347 469	

Naslednje žrebanje jutri.

Trbovlje

Veliko se bo šlo zidalo v Trbovljah. Za svoječasno razglašeno parcelacijo Parašuhovega posestva se je oglašilo okoli 40 reflektantov, ki so se tudi obvezali, da si bodo v treh letih zgradili na teh parcelah svoje hiše.

Gospodarsko predavanje bo prihodnjo nedeljo jutraj ob pol 9 v Društvenem domu. Govoril bo g. ravnatelj dr. Basaj iz Ljubljane, o denarju in gospodarski poživiti.

Igro »Veste« uprizorijo naši igralci prihodnjo nedeljo popoldne ob pol 4. uri v Društ. domu.

Kino Društveni dom ima na sporedu »Pension Florida« z detektivskimi zapetljaji in šalami.

Rečica ob Savinji

Pevski koncert, ki ga je priredil cerkveni zbor pod vodstvom organista g. Ugovška, je bil izredno dobro obiskan. Vodji in pevci vsa čast.

Pokopališče, ki je bilo zadnje čase bolj zanemarjeno, so začeli preurejati. Naredili bodo novo cesto k pokopališču in vodnjak, ki so ga ljudje zelo pogrešali. Vse priznanje občinski upravi, ki se je lotila tega potrebnega dela.

St. Jerne

Osebnost vest. Kaplansko mesto je nastopil v St. Jerneju g. Fister Alojzij, ki je pravkar odslužil 6 mesečni vojaški rok. Na njegovem prvem službenem mestu mu želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Telefon smo po dolgotrajnih borbah in prošnjah končno vendarle dobili tudi v St. Jerneju. — Minulo soboto dopoldne se je vršila v tukajšnjem poštne uradu intima slovesnost otvoritve, katere so se udeležili: član ban. sveta g. dekan Anžič, g. šolski upravitelj Golob, g. župan Vide, zastopstvo poštne direkcije in več domačinov in okoličanov. Gospod dekan je ob tej priliki telefonično govoril tudi z g. banom in g. direktorjem pošte, ter se je obema zahvalil za prekristno napravo. — Hvaležni smo poštni upravi za telefon, izražamo pa ob tej priliki še prošnjo, da bi nam naklonila nekoliko bolj ugodno pošto avtomobilsko zvezo v smeri proti Nov. mestu in Ljubljani.

Konjerejske in Dirkalne društvo sta imela svoj občni zbor minulo nedeljo ob obilni udeležbi članstva. Na željo se je obnega zboru udeležil tudi član ban. sveta g. Anžič, ki je navzoče navduševal za intenzivno rejo konj, da bi tako naša

konjereja zopet zaslovela, kakor je že slovela nekoč v minulih letih. Na njegovo pobudo se je tudi osnoval odbor, ki ima nalogo poskrbeti za primeren prostor, kjer bi se letno vršile konjske dirke in eventualno kakšne druge športne prireditve.

Ptuj

Prevoz pošte: Počeni s 1. junijem 1938 se daje v zakup prevažanje pošte na progi Juršinci—Ptuj in obratno (enkrat na dan). Izklika cena je 10.000 din. Pogajanja bodo ustmeno v navzočnosti tričlanske komisije, dne 16. marca t. l. na mestnem poglavarstvu v Ptuj. Vsak ponudnik mora položiti začasno kavejco 500 din. Podrobna pojasnila se dobe pri krajevnih poštah in pri prizadetih občinskih uradih.

Napadi: V torek pozno zvečer je bil napaden dninar Markeš Franc iz Dornave. Ko se je vračal proti domu so ga pri Kicarju obkolili maskirani fantje in ga s palicami močno pretepili. — Žrtev nočnega napada je bil tudi 40 letni Miško Matija iz Slovenje vasi. Domov grede je bil pri vasi Skorbi od treh neznancev hudo pretepen. Oba se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Adeline Kosler roj. Luckmann naznanja v svojem imenu in v imenu svojih hčerk Erike Bernhart, Linde Luckmann in Hilde Kosler in svojega zeta dr. Fritz Luckmanna, kakor vseh svojih vnukov in svakinj prežalostno vest, da je njen ljubljani, srčno dobri soprog, oče, tast, stari oče, brat in svak, gospod

Peter Kosler

posestnik in tovarnar

dne 3. marca 1938, v 80. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 5. marca ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Cekinov grad, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bodo njegovi zemeljski ostanki položili v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, Graz, dne 3. marca 1938.

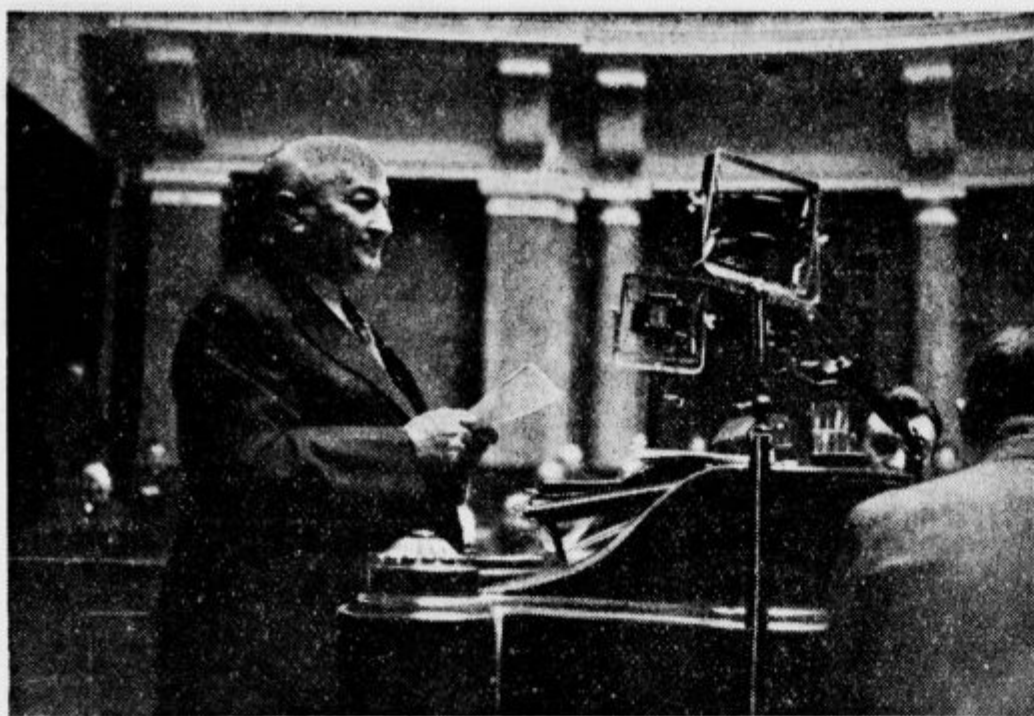
Delniška družba
pivovarne „Union“ v Ljubljani

javlja žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni
upravni svetnik, gospod

Peter Kosler

Blagemu pokojniku, ki si je pridobil za procvit
našega podjetja nevenljivih zaslug, ohranimo
trajno hvaležen in časten spomin.

Ljubljana, dne 3. marca 1938.

Minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec med svojim govorom v Narodni skupščini dne 2. marca 1938.

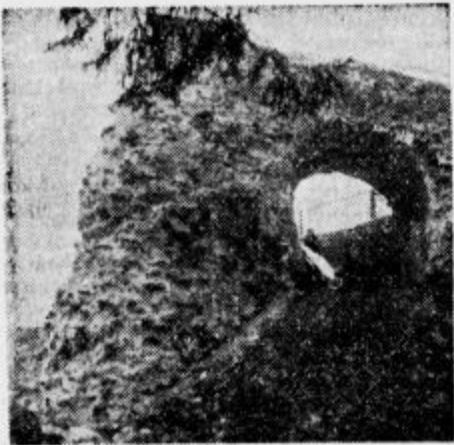
Javna dela v Ljubljani

Zimska pomoč brezposelnim

Poročali smo že o javnih delih, ki jih je uvedla ljubljanska mestna občina za zimsko pomoč brezposelnim delavcem. Ta dela se izvršujejo na različnih delih mesta: kanalizacijska in cestna dela, dela v mestni vrtinariji ter regulacijska dela na Gradu. Zaposlenih je skupno okrog 350 delavcev, ki se menjavajo v skupinah na tri tedne, kajti prigradenih je na socialnem uradu nad 800 brezposelnih, ki prosijo za delo, a socialni urad skuša vsem nuditi svojo pomoč. Izvršujejo se sledeča cestna dela:

Pot v Tivoli

Med naseljem v Rožni dolini in Spodnjo Šiško ni nobene prave zvezne komunikacije, ki bi omogočala hitro zvezo med obema naselji. Že dolgo so želeli prebivalci obeh naselij dobiti krajši prehod preko Tivolija, kajti sedanja zveza je zaradi železnice zelo nerodna in dolga z ozirom na zelo kratko zračno razdaljo med obema naselji. Zato se je sedanja občinska uprava odločila, da zniža teren v odseku med Potjo na Rož-

Regulacijska dela na grajskih šancah

nik ter Nunske ulice za 2½ m in zgradi v podaljšku Ceste v Rožno dolino 12 m široko izprehajalno pot, ki bo v zvezi z zgradbo poti od glavne Tivolske aleje do ribnika tvorila zelo važno in najkrajšo komunikacijsko zvezo med Spodnjo Šiško in Rožno dolino. Ta nova pot pa bo tudi v prav lep okras Tivolskemu parku.

Pot na Rožnik

Ze lansko leto je mestna občina začela regulirati rožniški pota v primerno širino in tudi v vzdolžnem profilu. Ta dela se letos nadaljujejo na odseku od Francoskih šanc preko križišča poti vzhodno od Šišenskega vrha dalje po južnem pobočju Šišenskega vrha do Drenika. To delo je potrebno zlasti iz tujko-prometnih ozirnov in ga vsi sprehajalci po rožniških potih toplo pozdravljajo. Sedanja občinska uprava namerja še v tekočem letu, če bodo dopuščala finančna sredstva, nadaljevati z delom in bo napravila ter izboljšala pot od Tivolske graščine mimo vodnega rezervoarja do križišča proti vzhodno od Šišenskega vrha. (Enako potrebna pa bi bila tudi regulacija vzhodnih poti na Golovcu, zlasti pristopi, ki so zdaj zelo otežkočeni, ali pa jih sploh ni, n. pr. z Dolenske ceste).

Regulacijske brežine na Prulah (ob Grubarjevem kanalu)

Znižanje klanca na križišču Prul in Grubarjevega nabrežja

Z regulacijo Ljubljane je zadela mestno občino tudi naloga ureditve rečnih brežin. Obenem s to ureditvijo pa je treba regulirati obrežne ceste, ulice in trge. Zdej nivelirajo klanec na križišču Prul in Grubarjevega nabrežja (pri nekdanji Martinčevi žagi) ter urejajo obrežje na tako zvani Špiči. Za ureditvijo tega lepega predela bo sledila tudi uravnavna brežin ob Grubarjevem prekopu. Delo izvršuje tehnični oddelek cestne uprave. Načrt za ureditev brežin je napravil profesor Plečnik.

Pot na Brdo

V odseku med Zadrugami opekarnami in tovarno Opeko razširjajo cesto od sedanjih 3 m na širino 8 m ter se bo uredilo novo vozišče, na južni strani pa bodo uredili hodnik za pešce. To delo je bilo zelo potrebno, ker je bila situacija zaradi prehude ožine in odvodnega jarka na desni strani zelo nevarna. Prebivalci Brda bodo to delo gotovo z veseljem pozdravili, saj je ta ožina pomenjala zanje vedno zelo nevarno mesto.

Kanalizacijska dela

Kakor preteklo leto je mestna občina tudi v letošnjem letu začela s kanalizacijskimi deli

v raznih okrajih mesta, zlasti tam, kjer je bilo to potrebno zaradi nastopajoče talne vode in deževnice. Taki kraji so predvsem v Šiški, na Viču in v trnovskem okraju. Mnoge stranske ulice, ki niso imele kanalov in kjer so si morali hišni posestniki pomagati z greznicami in ponikovalnicami, so dobile zdaj kanalsko zvezo z zbiralniki. Doslej so bili zgrajeni v letošnjem letu novi kanali v Šiški in to v Malgajevi ulici, Cernetovi in Švabičevi ulici. Zdej dovršujejo kanale v Lepodvorski, Jernejevi in Gasilski cesti, dalje pa tudi na Trdinovi cesti, v Rožni ulici, Cesta XVII ter v Viški ulici in v Korunovi ulici v Trnovem.

Ta kanalizacijska in cestna dela izvršuje mestni gradbeni urad z brezposelnimi delavci. K stroškom prispevajo hišni posestniki prizadetih ulic, ki prispevajo na ta način, da založe denar za gradnjo, mestna občina pa jim bo te stroške poračunala pri kanalski pristojbini.

Končno je omeniti še regulacijo terena na Gradu in ureditev grajskih šanc. Zdej urejajo stopnice, ki bodo vodile z grajske rondenne na nižje ležečo pot v Regallyjev gaj. Ko bodo odkupljene potrebne parcele na vzhodnem pobočju Gradu, bodo uredili grajsko rondo po Plečnikovem načrtu ter bodo v to svrhu premestili 15 do 20 tisoč kub. metrov zemlje od vzhodnega pobočja k rondoni poleg šanc. Upati je, da bo odkup parcel kmalu zaključen. »Ljudski dom« je dal svojo parcelo brezplačno na razpolago, pod pogojem, da se regulacija Gradu res izvrši po Plečnikovem načrtu. Ko bodo ugodnejše vremenske prilike, pričnemo graditi tudi nove serpentine na Grad z izhodom s Stolbe. S tem bo pridobila Ljubljana zopet nekaj novih lepih točk za izprehajalce in turiste.

Brezposelni opravljajo tudi razna dela v mestni vrtinariji, zlasti taki, ki so slabotnejši in manj sposobni za težja dela. Z izkopom kanala in ureditvijo terena pri bazarju pod Bellevujem so ditvijo terena pri bazarju pod Bellevujem so jar pa tudi sam na sebi ni bil v nikakr okras Tivolskemu parku.

Pri vseh omenjenih delih so zaposleni mestni brezposelni, ki jih zaposluje mestna občina, da jim tako daje pomoč v zimskem času, ko je brezposelnost najbolj pereča. Dela pa so važna tudi za mesto samo, saj mu nudijo koristno izpolnitev tako v regulacijskem, kakor estetskem pogledu.

Cestna dela na Šišenskem vrhu

Naša nemška manjšina

iz berlinske perspektive

Dan za dnem doživljamo zglede, kako skrbje drugi narodi za svoje narodne manjšine. Dan za dnem pa prejema naš življenj v zamejstvu bridke dokaze, da mi sami na tem polju še daleč ne storimo tega, kar bi mogli in morali. Tako mlačni smo v skrbeh za našo kri v tujini, da dopuščamo, kako se ji kratijo priznane pravice in da mirno gledamo, kako se javno širijo izmišljotine o prednostih, ki jih uživajo slovenske manjšine v tujih državah. Prav tako mirno prenašamo gorostasne laži o zapostavljanju, ki so ga deležne tuje narodne manjšine pri nas.

V zadnjih letih opažamo vedno bolj živahno propagando nemštva za nemško narodno manjšino pri nas. Ta propaganda — prevzela jo je v zakup Nemčija sama — pa se poslužuje sredstev, ki v nas upravičeno potrjuje sum, da je pred kratkim sklenjeno prijateljstvo precej enostransko. Gonia, ki se pojavlja v nemškem časopisju zlasti proti Slovincem, je značilna. Vsi vemo, da ni osnovana toliko v tem, da živi pri nas skromna nemška manjšina, kakor v tem, da nemštvo že leta in leta javno poudarja, da je slovensko ozemlje v območju Jugoslavije že od nekdanj nemški »Kulturboden«. Se bolj pa vemo, da je ta neresnični a trditveni samo prevzeta — pesek v oči — da se ne vidijo etare težnje nemštva, ki hoče za vsako ceno zaseči slovensko ozemlje, ki naj mu omogoči tako nujno potrebni most do Jadranskega morja.

Da je temu tako, nam ponovno potrjuje črno na belem nemška revija, ki izhaja v Berlinu pod naslovom »Deutsche Arbeiter«, glasilo zveze Nemcev v zamejstvu. Ta propagandni list skuša z najboljšimi gorostasnimi lažmi delati propagando za nemško manjšino pri nas in jo prikazuje kot mučenico nemštva. V februarški številki prinaša kar dva članka pod naslovom »Koroška ob novem letu« in »Nemci ter Jugoslovanci«.

V prvem članku, kjer obravnava razmere na Koroškem, piše med drugim, da Avstriji ni uspelo rešiti obojestranskega vprašanja narodnih manjšin na Koroškem in v Jugoslaviji samo zato, »ker se z Nemci v Jugoslaviji, in sicer v dravski banovini — v nekdanji Spodnji Štajerski in bivši Kranjski — mnogo slabše postopa kakor s Slovenci na Koroškem«. V nadaljevanju trdi članek, da je bila spoznajna rešitev teh vprašanj med Avstrijo in Jugoslavijo otežkočena zlasti zaradi tega, ker ni pokazala vlada v Beogradu zadostnega zanimanja za to. »Prstala pa ni na milejše postopanje z nemško manjšino zato, da ne bi motila svojih zvez s katoliško usmerjenim delom slovenskega prebivalstva pod vodstvom notranjega ministra dr. Korošca v nekdanji Kranjski in Spodnji Štajerski, ki je najhujši nasprotnik nemštva.« — V drugem članku piše med drugim, da se v Sloveniji razmere od prevrata, ko je tekla nemška kri, niso mnogo spremenile. »Namesto etreiranja je od prevrata sem nastopil zloglasni slovenski »pritisek«, ki bi najraje

uđušil tudi najmanjšo sled nemštva. Tako je bilo pred nekaj meseci iz ničevega povoda vrženih v nemškem otoku — kočevskem ozemlju — nekaj 8-letnih do 9-letnih otrok v ječe. Več dni so bili pridržani v zaporih, ne da bi bili o tem obveščeni njihovi starši. Prav tako se nadaljuje boj proti nemškim zasebnim šolam in neustrežno slovenstvo ljubljanskega kova se še noče odločiti za evropske postopke v obravnavanju narodnih vprašanj.

Tako pisanje lepo spominja na basen o volku in ovci. Kaj naj rečemo o izmišljeni zgodbi o zaprtih otrokih? Veak dan si bo lahko izmislil kdorkoli kako gorostasnost in jo prinesel kot dokaz »našega barbarstva« zato, da bo prekril svoje. Kje so slovenske šole na Koroškem, ki so z zakonom priznane Slovincem? Naša država je dala vse mogoče svobostne nemštvi; s posebnim zakonom je omogočila manjšinske oddelke na ljudskih šolah in je danes 33 manjšinskih oddelkov v dravski banovini. Na slovenskih oddelkih je povprečno po 45 otrok, na nemških manjšinskih oddelkih pa je povprečno 37 učencev. Ze samo to povprečno število dokazuje, da se nikakor ne pritiska na nemške manjšinske oddelke. Če pa kljub temu število nemških manjšinskih oddelkov pada, pa naj si to pripišejo Nemci na svoj račun. Saj je njihov prirodni prirastek na Koroškem naravno minimalen.

Slovenstvo ni nikdar ogrožalo nobenega, še najmanj pa nemštvo, pred katerim se je moralo vedno braniti. Če pa se kljub temu javno iznašajo tako gorostasne neresnične trditve, potem jih ne moremo razumeti drugače, kot da so izmišljene. V takem primeru pa vsekakor motijo lepo sožitje in spodbujajo temelje prijateljstva in zaupanja, ki se je komaj začelo.

Veliko delavsko zborovanje v Murški Soboti

V nedeljo, dne 6. marca t. l., bo ob pol 12 v Murški Soboti veliko zborovanje poljedelskega delavstva. Na zborovanje pride nad 4000 prekmurških poljedelskih delavcev in bo to zborovanje eno največjih delavskih zborovanj v Sloveniji. Na zborovanju se bodo obravnavala vprašanja letošnje zaposlitve sezonskih delavcev doma in v inozemstvu. Za govornike so poleg domačinov naproseni tudi odlični možje in govorniki iz Ljubljane.

Vabimo vse zavedno poljedelsko delavstvo iz Prekmurja, da se tega zborovanja gotovo udeleži.

Zveza poljedelskega delavstva v Murški Soboti.

V nedeljo ob 8 zvečer

telovadna akademija ZFO

v Unionu

† Miha Čop

Na Jesenicah je umrl po dolgem bolehanju upravnik carinarne gospod Miha Čop. Pokojnega so dobro poznali naši planinci, saj je bil kot njegov tovariš Joža Čop, izmed največjih ljubiteljev naših gor ter izredno dobrodošel v vsaki družbi. Po svojem prepričanju ni spadal sicer v naše vrste, toda po svojem srcu in plemenitosti je bil visoko spoštovan v vseh krogih. Pokojni Miha Čop, ki je bil daljni sorodnik znanega slovenskega učenjaka Matije Čopa, je izšel iz predvojne nacionalnega gibanja (Preporodovci) ter je ves navdušen odšel leta 1912 kot prostovoljec v črnoгорsko armado, kjer je pod Tarabšem bil tudi ranjen. Dobil je visoko črnoгорsko odlikovanje. Razume se, da je ob začetku vojne bil interniran v avstrijskih ječah, toda po vojni se je zopet javil koroškim prostovoljcem in se boril za domovino. Studiral je pravo v Gradcu in Beogradu ter postal upravnik carinarne na Jesenicah, kjer ga je zalotila smrt. Pokojni je bil svak pesnika Otona Zupanciča in pesnika Franceta Albrechta. Zapušča ženo in sina. R. I. P.

Huda avtomobilska nesreča

Na pustni torek se je blizu škofjeloškega kolodvora pripetila huda avtomobilska nesreča. Šofer I. N. se je peljal s tovornim avtomobilom na kolodvor, da bi naložil nafto. Nenadoma sta se pojavila iz teme dva moška, ki sta se peljala oba na enem kolesu. Šofer ju je hotel prehiteti in je zavil na levo. Pri tem je zadel v kolo ter oba kolesarja vrgel s ceste na njivo. Avto sam pa je zavozil na kup gramoza, se zaletel v brzojavni drog in ga gladko prelomil. Avtomobil se je seveda močno poškodoval, šoferju se pa ni nič hudega zgodilo. Pač pa je hudo ranjen kolesar Alojzij Homan, sin posestnice iz Podpurfelce 8, medtem ko je njegov tovariš ostal nepoškodovan. Homana so z Vebrovim avtomobilom prepeljali najprej v Škofjo Loko k zdravniku, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa v ljubljansko bolnišnico.

Iz Julijske krajine

Kostnica na Oslavju pri Gorici. Kostnica na Oslavju, o kateri smo že večkrat pisali, je skoraj dovršena, ni pa še dodelana cesta od soškega mostu skozi Pevmo na oslavoško pobočje in delo pri parku, ki bo ležal na vznožju stopnišča, ki pelje v kostnico, se je šele pričelo. Celotni spomenik v svetovni vojni padlim, ki je mogočen in za naš okus celo preveč masiven, bo blagoslovljen 28. oktobra. Središče kostnice tvori okrogel, približno 25 metrov visok stolp, ki gre v tri nadstropja in je v premeru nad 30 metrov širok. Na fasadni strani ga straziha po en nižji in ožji stolp, tretji stoji pa v ozadju. H kostnici pelje široko marmornato stopnišče s 25 stopnicami. Kostni junakov so že prepeljali k zadnjemu počitku na oslavoški grič in že počivajo v določenih prostorih. Veak vojak, čigar ime so dognali, ima v marmornatem obzidju stolpov svoj kamnit grob, ki je 80 cm globok v prečni črti, zapira ga rožnata marmornata plošča, ki ima okrog 25 cm v kvadratu in nosi vojakovo ime. Grobov z imeni je v spomeniku 50.000, v treh obstranskih stolpih je pa v vsakem skupen grob za 10.000 nepoznanec, skupno čaka tedaj tu 80.000 mladih mož na božjo odbo. Na Goriskem bomo imeli tri kostnice: v Kobaridu pri Sv. Antonu za Zg. Soško dolino, na Oslavju za gorško okolico, v Redipulji pa za Kranj.

Umetno jezero na Prevalu. K našim že dopolanim dopisom še par zanimivih podatkov: Velika družba za elektrifikacijo S. A. E. T. v Trstu, ki razpolaga z ogromnim delniškim kapitalom, je sklenila, napeljati iz Plavi po kanalu skozi briške griče Sočo, ki se bo natekala pri Prevalu poleg Vipolže v umetno jezero. Družba je prvotno namerala zgraditi veliko elektrarno v boviški kotlini, a ker so vrtnja tal dognala, da je tam v velikih globinah sama naplavina gruša, je ta načrt opustila in se odločila za prevalski načrt, čigar stroški so preračunani na 300 milijonov lir. Na Prevalu bo velika električna centrala. Iz jezera bodo tudi namakali sušne predele Furlanije. Da se načrt izvede, bo družba razlastila in kupila okoli 7000 njiv zemlje. Kmetje v Medani in Vipolžah se po pravici bojijo, da se jim odvzamejo skoraj vse plodne oranje v ravnini, tako da bo marmarokum preostala le hiša z vinogradom na gričevju. Prebivalstvo upa, da se bodo življenjski interesi kmetovalcev zaščitili in spravili v sklad z načrti za industrializacijo. Posebno važno je, da kmetje za razlastitve njive dobijo pravično odškodnino, pri čemer se mora upoštevati ne le vrednost zemljišča, marveč tudi dejstvo, da se z razlastitvijo oranic okrne ali uniči gospodarska enota in rentabiliteta kmečkega posestva.

Organizacija mizarske obrti. V Solkanu pri Gorici, kjer je že desetletja cvetela mizarska obrt, je pred leti nastopila velika kriza. Na pobudo federacije za industrijo v Gorici so se mizarski mojstri leta 1934 združili v svobodno združenje C. A. M., ki je ustanovilo skupno zalogo pohištva v Solkanu in otvorilo etalno razstavo in prodajalno v Gorici. Mizarji oddajajo svoje izdelke v zalogo in v prodajalno; združenje skrbi za propagando in je doslej sprilo solidne izdelave in primernih cen presenetljivo lepe uspehe. V letu 1937 je C. A. M. prevzela za 1.200.000 lir domačih izdelkov, kar je za solkanske mizarske obrti izreden uspeh. Tako se je dosegla dolga rešitev obrtne krize v tri stroki.

V Hrenovcih pri Postojni je v fari devet gostiln, ki delujejo pod zastavo »Dopolavora«. V nekaterih se pleše in popiva brez meje ne glede na uro, kar je pač v jasnem nasprotju z načeli te organizacije, ki je bila ustanovljena, da širi kulturo in da dviga ljudstvo k napredku. Prebivalstvo pričakuje, da se bodo upoštevala njegova čuvstva, da vsaj v postu preneha v gostilnah divji ples.

Stednja, sigurnost in trajnost — so tri odlike prave Rata

